

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

מתוך

כרך לב, תשמ"א

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

תוספת מלים

(המשך)

ט

ט ו ת ה — רטייה, מן הפועל טוח במובן משח, מרח:
"אם טוחת טרייתו יטהרנו" (פיוטי ינני, עמ' קמא).

בכנעני המלה הזאת במשמעויות אחרות.

ט ו ט פ — ציץ, מן "טוטפת":

"טוֹטֶף כְּנָגְדוֹ יִרְיֵמוֹ יָד בְּנֻעַם / יָהּ לְשִׁמוֹ עָתָה יַפְצִיחוּ
בְּטַעַם".

מ' זולאי, האסכולה הפייטנית של סעדיה גאון, תשכ"ד, עמ' קנא: "הכונה
לציץ, שאין בהן מגביה ידיו בנישיאות פפיים למעלה מן הציץ (משנה סוטה ז,
ו)".

באבן-שושן יש משל ליסיצקי, ובכנעני יש במשמעות אחרת.

ט י ט, הפעל — העכר:

"הוטטו עלי רעיוני ברצפו במשתיז גלילים ושישה"
(מיוחס לרס"ג, "מלילה" ג-ד, תש"י, עמ' 183).

"נעפרה רוחי ונתבלבלו מחשבתי למראה הפאר במשתה אחשוורוש" (זולאי,
האס', קנט).

ט ל ה , קל — פיסה, עפ"י הארמית:
 "טְלִיתָהּ בְּמִשְׁפָּן כְּבוֹדָה לְהִקְיָם" (סליחה מיוחדת לרס"ג,
 "תרביץ", שנה כ"ג, תשי"ב, ספר ב', 114).
 באבן-שושן יש במשמעות טלא, ובכנעני יש במשמעות התרענן.

ט ל ל , קל — סכך, עפ"י הארמית:
 "טוֹלְלִים עֲנָפֵי כְּפוֹת" (ידיעות ה', ע"ג).
 פנעני הביא במשמעות הורדת טל.

ט ל ק , פיעל — השליך, עפ"י הארמית:
 "טָלַק חֵלֶק אוֹמוֹ / הָאוֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ" (פיוטים
 ופייטנים, מהד' ש' ברנשטיין, תש"ג, עמ' 96).
 המהדיר מפרש: "חלק מל' מחלוקת ומלחמה, כלומר, השליכו והפילו חלל את
 פולם באומה ולא חמלו על קרוב וגואל".

ט פ ס , נפעל — היה לדבר ממשי, מן טפוס = דפוס:
 "מִוִּתְמָךְ מֵאֵז נְטָפֵס מַיִם" (קליר, "תרביץ", שנה י"ד,
 חוב' א', עמ' 63, ש' פ"ו).
 א"מ הברמן מעיר: "נראה שצ"ל נטפסו".

ט פ ס ר , פיעל — הילל(?):
 "וּבְאֶרֶץ טָסִי בְּאֶבְרָה וְנוֹצָה בְּצַפְצוּפָם מְטַפְסִירִים"
 (קלירי(?)), "הארץ" 14.9.56.

א"מ הברמן ז"ל, שהדפיס את הפיוט ב"הארץ", מפרש "מטפסירים" =
 :ותנים כבוד, מהללים, מן השם טַפְסָר. פועל זה נמצא גם במשמעות כְּתַב, סָפַר
 בכמה מקומות (עי' ע' בן-עזרא, חידושי מלים של ר' סעדיה גאון, "חורב" ח',
 חוב' טו-טז, אלול תש"ד, ערך טפסר. א"ש מביא את הפועל מפיוטי ינאי
 לח-לט ("ועת אשר יטפסרו ויטסו יראו ממעל לו") ומפרש: התעופף, ריחף.

טֵרֶחַ , ש"ת — כבד:

"והדרכים טרחות" (פסי' דר"כ, פסקא אחריתא דשמיני
עצרת על ויקרא כג, לג).

טֵרִימָשׁוּט (טרימְשׁוּטה?) — ספינה משולשת משוטים,
triremis הרומית:

"הוא מבריח רטב רב לְטרימְשׁוּטות של בני אֶסְפֶּרְטָה"
(זילברשלג, תרגום י"א קומדיות לאריסטופאנס, פרשים,
עמ' 23).

טֵרִיקְלָשׁוֹן — קלשון בעל שלוש שיניים:
"בא אל מקהלתנו בטריקלשון של פז" (שם, 38).

טֵרֶף , הפעיל — הוציא כטרפים, כעלים:
"כל מי שנכנס לה הטריף מצוות ומעשים טובים כלזו"
(בראשית רבא, מהדורת תיאודור-אלבק, 8798).

יאסטרוֹב מביא פועל זה באותו משמע ומאותו מקור (וגם את הפועל "הרטיב"
במובן זה). באבן-שושן יש במשמעויות אחרות.
באבן-שושן יש במשמעויות אחרות.